

Осуховський Роман Вікторович,
доцент кафедри кримінальної юстиції
навчально-наукового інституту права
та психології Національної академії
внутрішніх справ, доктор філософії.
Лепеха Олег Миколайович,
старший викладач кафедри
кримінальної юстиції навчально-
наукового інституту права та
психології Національної академії
внутрішніх справ, доктор філософії

ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ БІОМЕТРИЧНИХ ГОЛОСОВИХ ЗЛІПКІВ У ПРОТИДІІ ТЕЛЕФОННИМ ШАХРАЙСТВАМ

З 2014 року Україна перебуває у стані збройної агресії, і, незважаючи на складні умови, рівень злочинності поступово знижується, що підтверджується офіційною статистикою [1].

Однак, актуальною залишається проблема телекомунікаційного (телефонного) шахрайства. Регулярно публікуються пресрелізи про викриття колцентрів, організованих злочинних груп, до складу яких входять особи, що відбувають покарання у місцях позбавлення волі, затримуються шахраї одинаки але ситуація не покращується, майже кожна людина, яка має телефон, регулярно отримує повідомлення від шахраїв про нібито отримання виграшу, наявності проблемного кредиту, проблемою з банківською карткою, тощо.

Проблем із протидією телефонним шахрайством декілька. Серед ключових факторів, що ускладнюють розслідування, є:

- кримінально-правова кваліфікація: Значна частина випадків кваліфікується як злочини середньої або невеликої тяжкості, що впливає на пріоритетність розслідування.
- дистанційний характер: Злочин вчиняється дистанційно, що ускладнює встановлення місця вчинення та затримання злочинця.
- латентність: Високий відсоток потерпілих не повідомляє про вчинене правопорушення.
- складність ідентифікації: Гроші перераховуються на карти підставних осіб "дропів" або конвертуються в криптовалюту, а мобільні термінали та абонентські номери швидко змінюються. Шахраї, що безпосередньо спілкуються з потерпілими, рідко притягуються до відповідальності, оскільки єдиним стійким ідентифікатором є їхній голос.

Цифрові технології швидко розвиваються. Наприклад, ПриватБанк впроваджує технологію біометричних голосових зліпків клієнтів, що дозволяє ідентифікувати особу за сукупністю унікальних характеристик голосу та забезпечує додатковий захист рахунків та особистих даних [2].

За аналогією зі створенням Реєстру відцифрованих відбитків пальців або Електронного реєстру геномної інформації людини, пропонується створити Реєстр біометричних голосових зліпків. Накопичення у ньому зразків та слідів голосів дозволить, провівши фоноскопічний аналіз, встановлювати осіб, причетних до вчинення телефонних шахрайств, а у подальшому проводити необхідні слідчі дії, зокрема судову фоноскопічну експертизу та притягнути їх до відповідальності.

Записи голосів людей на сьогодні накопичуються в багатьох установах (банки, сервісні служби тощо). Тільки в Службі "112", зокрема комунікаційних центрах в м. Київ (з 2023 р.), м. Львів (з 2024 р.), вже зберігається записів, загальним обсягом на 18,6 Тб.

Перша комп'ютерна база відбитків пальців запрацювала у 1980 р., і відібрання відбитків відбувалося за допомогою типографської краски, а зараз є мобільні сканери [3]. Створення комп'ютерної бази відбитків було проривом у розкритті злочинів. Створення, унормування та використання бази даних голосових зліпків матиме аналогічний ефект у протидії телефонним шахрайствам.

Список використаних джерел

1. Сайт «Офіс Генерального прокурора».
URL: <https://gp.gov.ua/ua/posts/pro-zareyestrovani-kriminalni-pravoporushennya-ta-rezultati-yih-dosudovogo-rozsliduvannya-2>

2. «Захищаємо та спрощуємо ваші дзвінки до клієнтської підтримки».
URL: <https://privatbank.ua/voice-biometrics>

3. Осуховський, Р.В., Кизименко С.Г. Використання технічних засобів дактилоскопіювання для ідентифікації осіб. Матеріали наукових заходів: «Використання досягнень сучасної науки й техніки в розкритті злочинів». Київ: Нац. акад. внутр. справ, 2021. 174-179 с.
URL: <https://elar.navs.edu.ua/server/api/core/bitstreams/0f73d17e-13f1-4902-a6f0-5434229dc285/content>

Свириденко Станіслав Володимирович
професор кафедри кримінальної юстиції
навчально-наукового інституту права та
психології

Національної академії внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук

Деміч Діана Сергіївна

здобувач вищої освіти інституту
дистанційного та заочного навчання

Національної академії внутрішніх справ

АЛЬТЕРНАТИВНІ СПОСОБИ ВИРІШЕННЯ СПОРІВ ЯК ІНСТРУМЕНТ РОЗШИРЕННЯ ДОСТУПУ ДО ПРАВОСУДДЯ

Альтернативні методи розв'язання конфліктів і спорів відомі людству з глибокої давнини. Посередництво, арбітрування, переговори, примирні